No. 2328 Zaterdag 18 Augustus 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche Eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Sprokkelingen

NA DERTIG JAAR NOG HET SPROOKJE VAN ORDE EN RUST.

In het koninkrijk der Nederlanden heerscht vrijheid van beweging en van het woord.

Als de communisten hun noodlottige, revolutionnaire leer verkondigen, dan wordt hun geen stroobreed in den weg gelegd.

Als de Orde van de Ster in ons land een congres of bijeenkomsten houdt, waarop een nieuwe „Messias" wordt vereerd, dan heeft die Orde volle vrijheid.

Maar deze vrijheid bestaat niet in Nederland-overzee.

Als katholieke geestelijken toelating vragen te Sibolga in de residentie Tapanoelie op Sumatra, dan wordt hun die toelating geweigerd, niet omdat de regeering niet erkent dat de katholieken te Sibolga godsdienstige behoeften hebben, maar omdat katholieke geestelijken niet kunnen beloven, van missie-arbeid onder niet-katholieken af te zien.

En de godsdienstige behoeften der katholieken te Sibolga?

Daaraan komt de regeering tegemoet door twee dienstreizen van den kerkvoogd naar Sibolga „voor haar rekening" toe te staan.

Hiermee is de regeerings-vrijgevigheid uitgeput.

Wil de kerkvoogd „voor eigen kosten" nog meer dienstreizen maken, dan is hem dat tot een „ongelimiteerd" getal geoorloofd, mits hij „geen missie-arbeid verricht."

Zou hij zich aan dit „vergrijp" schuldig maken, dan is het doen van dienstreizen eenvoudig verboden.

Er gaat niets boven vrijheid, neen, boven dwang en regeeringsvoorschrift.

Wat ook ergert, is, dat het fabeltje van orde en rust dertig jaar na het Jellesma-geval nog door de regeering wordt gedebiteerd.

Men herinnert zich den heer Jellesma, oud-resident van Menado, den schrijver van het dikke boek, waarin hij de wereld trachtte diets te maken, dat het toelaten van missionarissen en zusters in de Minahassa tot moord en doodslag zou leiden.

Hij, Jellesma, stond voor orde en rust in zijn gebied niet in, als katholieke geestelijken den voet mochten zetten in zijn gewest.

Welnu, de katholieke geestelijken hebben er den voet gezet, er zijn katholieke scholen verrezen, die er tot bloei zijn gekomen, er resideert een apostolisch prefect; de gouverneur-generaal is bij zijn bezoek aan Menado door dien prefect luisterrijk ontvangen...

Orde en rust zijn in de Minahassa geen oogenblik verstoord; de moderne Cassandra is volkomen in het ongelijk gesteld.

Dit schijnt niet te kunnen verhinderen, dat de regeering ten aanzien van Tapanoelie bekommerd is om orde en rust, indien katholieke geestelijken zich daar mochten vestigen, in plaats van er dienstreizen heen te ondernemen, waarvan twee, zegge twee, voor haar rekening komen.

Aan den resident van Tapanoelie laat de regeering de beslissing, nu uit den Volksraad stemmen zijn opgegaan om katholieke geestelijken te Sibolga toe te laten.

De resident zal nader hebben te overwegen, „of de vestiging van katholieke geestelijken ook thans nog een zoodaninge bedreiging voor orde en rust zou vormen, dat het bestuur den toestand onvoldoende zou kunnen beheerschen."

Lijkt het niet een sprookje-voorkinderen?

Als zij zich van brandstichting en doodslag onthouden, kunnen de communisten in alle residenties van Indië alles verkondigen wat ze willen— maar een katholiek geestelijke te Sibolga, en het bestuur kan den toestand maar „onvoldoende beheerschen."

Moet dit overschot van bestuursbemoeiing en bestuurs-despotisme niet zoo spoedig mogelijk worden uitgeroeid?

Moet eindelijk ook in Nederland-overzee de katholieke geestelijke niet ophouden, in vrijheid de mindere te zijn van den communist?

„FASCISTENVLAG EN PAPENKRUIS".

In de redding van Nobile's Noorpool-expeditie heeft de menschheid zich op haar best getoond.

In edele aandrift zijn helden uit allerlei landen toegesneld om de in nood verkeerenden te hulp te komen.

Italianen en Russen, Noren en Franschen, Zweden en Engelschen — wij herdenken ook met een gevoel van fierheid den Nederlander Van Dongen — hebben gewedijverd in dapperheid en doodsverachting.

Hier is menschelijke solidariteit op haar mooist en nobelst vertoond.

Later moge de critiek komen, en dan van bevoegden, voor het oogenblik geldt het vast te stellen, dat de edelmoedigheid en de moed niet aan grenzen gebonden, noch het monopolie van één land zijn.

Schitterend is het succes der Russen geweest, schitterend ook hun onversaagdheid, en heel de wereld is eenstemmig in lof voor deze dappere zee- en luchtvaarders.

Maar ook de anderen hebben niet minder moed en volharding betoond, en hun streven was waardig met een zelfde succes bekroond te worden.

Wat doet nu de *Tribune*, het orgaan der communistische partij in Nederland?

Zij juicht over het welslagen der Russen, wat niet alleen haar recht is, maar aller plicht, waarin niemand te kort schiet.

Doch zij haalt op diffameerende wijze de expeditie van Nobile neer, ontzegt haar alle wetenschappelijke beteekenis, stempelt haar tot een reclametocht en juicht er over, dat „de heele onderneming, ondanks fascistenvlag en papenkruis, te pletter sloeg tegen de ijsbergen".

Zelfs tegenover het Noordpool-drama met zijn ontzetting van ontberingen, hoop en vrees, verwachtingen en vertwijfelingen, met zijn leed schijnbaar boven menschenkracht, kan de haat niet zwijgen.

Fascistenvlag en papenkruis.....

Wat Italië onderneemt is vervloekt, omdat men niet van zijn vlag houdt.

En naast die vlag nog het kruis, door den Paus gezegend.

Het kruis, in den grooten wereldstrijd der ideeën onverzoenlijke en onverwoestbare vijand van het ongeloof, het scherpst en felst wel in het Russische bolsjewisme vertegenwoordigd.

Niemand denkt er aan den strijd te ontwijken.

Maar in het Noordpool-drama hadden allen als menschen elkaar kunnen ontmoeten.

Daar moest de strijd zwijgen en was enkel ruimte voor de voldoening, dat menschen menschen hadden teruggevonden.

Doch zelfs in dit oogenblik van toenadering en verzoening kan de „Tribune" haar haat niet het zwijgen opleggen, doch geeft zij daaraan op stuitende wijze lucht.

De Russen zelf zijn Goddank beter en ruimer en edeler dan hun schildknaap hier in Nederland, die wat er goeds in het bolsjewisme mocht schuilen — in iedere volksbeweging schuilt op den bodem nog iets goeds — in discrediet brengt.

Hsgzn.

Wat Nobile doorstaan heeft.

De correspondent van de *United Press* te Koningsbaai, dr. Ingels, heeft generaal Nobile aan boord van de *Citta di Milano* bezocht.

Dr. Ingels, die geneesheer is, onderzocht den Italiaanschen generaal en stelde vast, dat deze aan koorts leed en zeer zwak was.

Nobile leed zware pijnen. Zijn rechteronderarm was sterk opgezwollen en ontzet. Een been was verkort en verkromd tengevolge van de breuk, daar het na het ongeval niet gespalkt kon worden.

Nobile had zich uit stukken hout van den gondel een soort „noodverband" gemaakt om het been in gestrekte richting te houden.

Hij vertelde, dat de eerste tent die de verongelukten op de ijsschots hadden opgericht, en waarin zij de eerste vier dagen huisden, veel te klein was. De schipbreukelingen hadden daarin over elkaar gelegen, wat echter het voordeel had, dat men zich aan elkaar kon warmen.

In de maag van den ijsbeer, die 't eerst werd neergelegd, vond men stukken krantenpapier en deelen van het omhulsel van de Italia.

Het berenvleesch kon slechts half gaar gekookt worden, tengevolge waarvan Nobile en zijn mannen aan darmstoringen hadden geleden.

Het menu van het gezelschap was als volgt: 's morgens chocolade met kaken, 's middags ijsberenvleesch, dat met een schaar werd stukgeknipt, en 's avonds cornet beef en weer kaken.

Gedurende korten tijd kon men zich het genot van een weinig cognac en van sigarretten veroorloven.

Redding der Viglieri-groep.

De redding geschiedde des avonds (men kan eigenlijk om dezen tijd van het jaar noch van avond noch van nacht in het Poolgebied spreken) om 21.50.

Professor Samoilowistj, de wetenschappelijke leider van de Krassin, zag de tent van de vijf schipbreukelingen op drie mijl afstand evenals het wrak van het vliegtuig van Lundborg. Als antwoord op het loeien van de sirenes van de Krassin gaven de Italianen rooksignalen.

Toen de Krassin tot de groep-Viglieri genaderd was, begaven professor Samoilowitsj en eenige andere opvarenden van de Krassin zich naar de Italianen, die hen dankten. Zij omhelsden hen van vreugde over de redding en verklaarden al hun hoop op de Krassin gevestigd gehad te hebben. Zij hadden evenwel niet verwacht, dat de ijsbreker zoo snel zou arriveeren.

Alle leden van de groep-Viglieri zijn goed; alleen Ceccioni heeft een gebroken been, dat evenwel reeds gezet is.

De Krassin nam behalve de leden van de groep ook alle bagage en ook het beschadigde vliegtuig van Lundborg aan boord.

De Krassin naderde de ijsschots, waarop de Viglieri-groep zich bevond terwijl de mist kwam opzetten. Deze trok later evenwel op.

De schipbreukelingen hadden in de verte de pijpen van den ijsbreker, die dichte rookwolken uitstiet, en de masten van het schip reeds gezien.

Zij gaven radio-telegrafisch aan de *Citta di Milano* aanwijzingen, hoe de Krassin het best kon varen en de *Citta di Milano* gaf deze aanwijzingen telkens aan de Krassin door.

Toen de Krassin dicht genoeg bij de schipbreukelingen was gekomen, werd een afdeeling Russische soldaten op het ijs geland, die de schipbreukelingen naar het schip brachten.

De geredden hebben reeds de eerste radio-telegrammen van hun familieleden ontvangen.

Het bericht van de redding der beide groepen heeft natuurlijk groote ontroering in Rome gewekt.

Bijzonder verheugd is ook de verloofde van Zappi, de Zwitsersche schilderes Laura Lecoultre, die in Italië studeert. Zij verklaarde, dat zij nimmer aan zijn redding gewanhoopt heeft. Verder deelde zij mede, dat zij wist, dat er een ramp had plaats gehad, voordat zulks werd gemeld. Ongeveer 11 uur 's morgens op 25 Mei, verklaarde zij, toen zij bezig was met haar werk, werd zij plotseling door een depressie overvallen en zij voelde dat er iets vreeselijks had plaats gehad. Zij kon haar werk niet voortzetten. Zij werd zoozeer door dit angstgevoel overvallen, dat zij naar het telegraafkantoor ging en een radio-telegram zond aan Zappi: „Ik voel, dat je in gevaar bent. Sein dringend."

Dit was een dag voordat het nieuws van de ramp van de „Italia" in de pers bekend werd en verscheidene dagen voordat men wist wanneer de „Italia" vergaan was. Het is evenwel gebleken, dat het luchtschip vergaan is op het tijdstip, dat de verloofde van Zappi door het gevoel van angst werd overvallen.

Onmiddelijk nadat de Viglieri-groep gered was zette de Krassin koers naar de plaats waar zij drie mannen gezien had, welke voor de expeditie Sora, waarbij zich de Hollander Sjef van Dongen bevindt, gehouden werd.

Vrijdagmorgen was de ijsbreker daar aangekomen en men mocht het genoegen smaken ook dit drietal n. l. kapitein Sora, den Hollander Sjef van Dongen en den Deen Varming op te nemen.

Thans wordt gepoogd ook de Allessandrigroep, d. i. de groep die met het omhulsel van de Italia is afgedreven en die eveneens reeds opgegeven was te redden.

En zijn n,l. aanwijzingen dat ook deze groep nog in leven is en zich zou bevinden op 80 graden, 45 minuten Noorderbreedte en 30 graden 31 minuten Oosterlengte. Bekende Poolreizigers achten het vermoeden van Nansen waarschijnlijk, dat Amundsen de groep Allessandri heeft bereikt en zich bij haar bevindt.

Van andere zijde wordt betwijfeld of de personen die zich op de aangegeven plaats bevinden wel de Allessandri-groep is. In Spitsbergen houdt men het ervoor dat het Amundsen met de zijnen is.

Over de redding van Zappi en Mariano wordt nog nader gemeld.

Zappi en Mariano, de beide overlevenden van de groep-Malmgreen maken het wel. Zij vertellen dat prof. Malmgreen zich tot het uiterste dapper heeft gedragen. Hij had eerst zijn pols gebroken en daarna bij een val inwendige kneuzingen opgedaan en tenslotte bevroren zijn beide beenen. Toen hij niet verder kon smeekte hij zijn kameraden hem bij het Broch-eiland achter te laten en zich zelf te redden. Veertien dagen lang hebben de twee Italianen geweigerd aan dit verzoek te voldoen. Toen echter de voorraad levensmiddelen uitgeput raakte, begaven zij zich op weg. Zij liepen tot ook een der beenen van Mariano geheel bevroren was en zij gedwongen waren hun tocht te staken. Zij hadden slechts twee dekens om zich tegen de koude te beschermen. De ijsschots waarop zij zich bevonden had een doorsnede van niet meer dan 55 meter en brokkelde steeds meer af. Zappi en Mariano vreesden dientengevolge voortdurend te zullen verdrinken. De bemanning van de Krassin is eveneens van meening dat de twee Italianen het in geen geval langer dan twee of drie dagen hadden kunnen uithouden. Toen de Krassin de ijsschots tot ongeveer 22 meter was genaderd werd een plank op het ijs gelegd en zoo slaagde men er in Zappi en Mariano te redden. Zappi kon nog zelf tot den ijsbreker loopen; Mariano moest echter aan boord worden gedragen.

„Aftonbladet" had aan generaal Nobile 'n radiotelegram gezonden, waarin het blad om inlichtingen verzocht, nopens de omstandigheden waaronder Malmgreen, Zappi en Mariano de tent hadden verlaten.

In zijn antwoord verklaart Nobile, dat de drie mannen, toen op de voortdurend uitgezonden hulpseinen geenerlei antwoord werd ontvangen, de hoop hadden opgegeven, door middel van radio-telegrafie met de buitenwereld in verbinding te komen.

Daarom besloten zij op weg te gaan om kaap Noord op Noord-Oostland te bereiken, waar zij levensmiddelen hoopten te vinden.

De generaal legde er in zijn antwoord den nadruk op, dat zijn afscheid van Malmgreen en de beide

Italianen smartelijk en ontroerend was geweest en dat met hen hartelijke verhouding bestond. Van twist is, zoo verklaarde hij, geen sprake geweest.

Het hulpcomité voor de redding van de schipbreukelingen van de Italia meent, dat binnen een paar dagen het resultaat van de opsporing van de groep Alessandrini door de Krassin bekend zal zijn. Als het schip niet door het ijs kan breken, zal het Tsjoeknofsky weer op een verkenningsvlucht uitzenden.

Prof. Behoenek heeft in een onderhoud met den correspondent van de Iswestia bijzonderheden medegedeeld over het vergaan van de Italia, waarbij hij ernstige beschuldigingen tegen generaal Nobile uitte.

Hij en prof. Malmgreen waren er tegen, dat de Italia in den storm groote tochten naar de Noordpool zou ondernemen. Vooral prof. Malmgreen heeft zich er tegen verklaard en getracht Nobile van deze tochten terug te houden. Generaal Nobile draagt daarom het grootste deel der verantwoordelijkheid voor de ramp.

Prof. Behoenek verklaarde verder de overtuiging te hebben gehad slechts door een ijsbreker gered te kunnen worden, daar het voor een vliegtuig nagenoeg onmogelijk is den strijd tegen de weergesteldheid in de IJszee vol te houden.

De stand van het reddingswerk is thans als volgt:

Gered zijn dus: Nobile, Mariano, Zappi, Viglieri, Behoenek, Trojani, Ceccioni, Biagi. Van de redders, die vermist geweest zijn, zijn thans op hun beurt weder gered kapitein Sora, de Hollander Sjef van Dongen en de Deen Varming.

Omgekomen zijn prof. Malmgreen en Pomella.

Vermist worden: luitenant Arduino, prof. Pontremoli, de journalist dr. Ugo Lagi, Allessandrini, de man, die voor het omhulsel moest zorgen, en de machinisten Ciocca en Caratti, van de Italia.

Voorts de opvarenden van de Latham 47, n. l. Roald Amundsen en zijn trouwe metgezel Leif Dietrichson, kapt.-luit. ter zee Guilbaud, luit. ter zee de Cuverville, de marconist Valette en de mecanicien Brazy.

In gevaar, doch met goede reddingskansen verkeeren de Russische vlieger Tsjoekofski met vier metgezellen.

INGEZONDEN.

St. Martin N. P., August 6th, 1928.

His Excellency

The Governor of Curacao

Willemstad, Curacao.

Your Excellency.

We, the undersigned, landraden of Saint Martin N. P., having heard of Your Excellency's intended resignation on the 1st of September, hereby beg to express our sincere regret at Y. E.'s departure. We dare say, we are speaking in the name of the entire population of the Windward Islands when we do so. Your Excellency has proved to be a great friend to these Islands, and by frequently visiting them has made us realise more our consciousness of being part of the Dominion of Curacao.

It is not our intention to enumerate all, that Your Excellency has done for these Islands. Suffice it that we recognize with gratitude Your Excellency's readiness to grant the required amounts, whenever money was needed for the restoration of roads, etc. after hurricanes and other disasters; Y. E.'s willingness to grant the necessary funds for the repair of the bridge at Cul-de-sac and the Court-house at Philipsburg, and last, but not least Your Excellency's proposal to abolisch taxes, which last measure will be a great help to many of us.

In conclusion we request, that it may please Your Excellency to do all, that is in Y. E.'s power to promote this intended abolition, being convinced that Y. E., even in retirement will always espouse the interests of these Windward Islands, and we trust that Your Excellency and family may enjoy in future all happiness and prosperity

With best wishes.

Your Excellency's obedient servants.

(signed) A. C. WATHEY.

(„) J. A. RICHARDSON.

Koloniale Raad.

Zitting Dinsdag 14 Augustus.

Ingekomen zijn drie ontwerpen: nl. één tot wijziging van de Algemeene Politiekeur en de Notificatie van 4 Februari 1859 (P. B. No. 2), een tot wijziging van de belasting op veeren vrachtponten en een ontwerp suppletoire begrooting (politietroepen voor de terreinen van de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij.) Deze drie ontwerpen worden naar de afdeelingen verwezen. Verder wordt mededeeling gedaan van een schrijven van den Gouverneur luidende: „Ik heb de eer Uw college te berichten, dat ter voldoening aan 's Raads wensch vervat in Uwe missive dd. 9 Augustus 1928 No. 23 door mij op 10 dezer ontvangen, ik nog dienzelfden dag het verzoek van Uw lid, den Heer S. M. L. Maduro, telegrafisch ter kennis heb gebracht van Z. Exc. den Minister van Koloniën, onder mededeeling dat de Raad zich met dat verzoek vereenigde". Besloten wordt met dank aan den Gouverneur dit schrijven voor kennisgeving aan te nemen.

Het ontwerp tot wijziging van de „Onderwijsverordening" wordt zonder hoofdelijke stemming of gedachtenwisseling aangenomen.

Ingekomen is een schrijven van Dr. A. Bergmann dd. 17 Juni 1928 luidende: „Ondergeteekende, A. J. H. Bergman, arts, oud-D. O. G. van de kolonie Curaçao, thans geneesheer in dienst van de Bataafsche Petroleum Mij., wonende in de Administratie Pladjoe, Sumatra, wendt zich op grond van art. 9 van het Curaçaosch Regeeringsreglement beleefd tot den Kolonialen Raad van Curaçao en stelt in handen van den Kolonialen Raad de navolgende afschriften:

1o. Een afschrift van een door hem ondergeteekende op 15 December 1927 aan de redactie van het Nederlandsch Tijdschrift van Geneeskunde te Amsterdam ingezonden stuk.

2o. Een afschrift van een door de redactie van het Nederlandsch Tijdschrift van Geneeskunde in het nummer van Zaterdag 11 Februari 1928 geplaatste waarschuwing.

3o. Een afschrift van zijn aan de redactie van het Nederlandsch Tijdschrift van Geneeskunde ingezonden stuk d.d. 16 Juni 1928 Pladjoe.

4o. Een afschrift van zijn tot de Eerste Kamer van de Staten-Generaal te 's Gravenhage gericht verzoekschrift dd. 14 Juni 1928 Pladjoe.

5o. Een afschrift van zijn tot de Tweede Kamer van de Staten-Generaal te 's Gravenhage gericht verzoekschrift d.d. 17 Juni 1928 Pladjoe.

Blijkens de behandeling van de Curaçaosche begrooting voor het dienstjaar 1928 in de Volksvertegenwoordiging in Nederland heeft de Minister van Koloniën de gerechtvaardigde critiek, uitgeoefend op des Gouverneurs beleid, hetwelk wordt gedekt met des Ministers verantwoordelijkheid, niet afdoende kunnen weerleggen. Krachtens artikel 36 van het Reglement op het beleid van de Regeering in de kolonie Curaçao van den 31n. Mei 1865 Staatsblad No. 56 onderzoekt de Koloniale Raad de verzoekschriften die aan hem worden gericht.

Redenen waarom ondergeteekende aan den Kolonialen Raad van Curaçao beleefd verzoekt het daarheen te willen leiden dat de Minister van Koloniën in het openbaar zal aantoonen: of dat de met een gevaarlijke macht bekleede Gouverneur gegronde redenen had voor zijn optreden tegenover twee geneeskundigen, zooals bedoeld in het nummer van Zaterdag 11 Februari 1928 van het Nederlandsch Tijdschrift van Geneeskunde òf (mocht dit niet kunnen blijken) dat de Minister bereid en in staat is zulk optreden voortaan te beletten."

Behalve de 5 bovenbedoelde afschriften bevond zich bij bovenbedoeld schrijven een afschrift van een door Dr. Bergman d.d. 17 Juni 1928 aan de „Commissie van voorlichting tot uitzending van gouvernementsartsen naar de koloniën" te Amsterdam gericht schrijven luidende:

„In verband met de uitzending van gouvernementsartsen naar de koloniën, in casu de kolonie Curaçao, vestig ik beleefd Uwe aandacht op ééne door de redactie van het Nederlandsch Tijdschrift van Geneeskunde in het nummer van 11 Februari 1928 van het Tijdschrift geplaatste waarschuwing tegen een uitzending naar Curaçao. Waar ik destijds op Uwe voordracht bij den Minister van koloniën door den Minister van koloniën als Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst naar de kolonie Curaçao ben uitgezonden, vermeen ik onder Uwe aandacht te mogen brengen om in het belang van den geneesheer zelf geen geneeskundigen tot uitzending naar Curaçao bij den Minister van Koloniën voor te dragen zoolang niet zal zijn voldaan aan de door de redactie van het Tijdschrift gestelde waarborgen."

Deze stukken worden in handen van de Commissie van verzoekschriften gesteld.

Hierna worden de deuren gesloten en gaat de Koloniale Raad in *geheime zitting* over.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Wegens de benoeming van den H. E. Pater M. VAN DEN ELSEN tot Vicaris Provinciaal die te Otrabanda zal blijven wonen, is de W. E. Pater A. KOENEN tijdelijk belast met de waarneming van de functiën van Pastoor te Otrabanda, terwijl de W. E. Pater P. PAANAKKER belast is met de zorg voor de kapel op de Isla. De Z. E. Pastoor A. SARIS, die tot Provicaris is benoemd, zal voorloopig nog op Aruba blijven.

Priesterfeesten.

Woensdag j. l. 15 Augustus, waren de kerken van Montaña, Sta. Rosa en de kapel van het gesticht Scherpenheuvel in feestdos. De versiering was keurig en fijn, want het gold het 40 jarig priester-jubilé van den Z. E. Pastoor ST. VAN DE PAVERT, Pastoor van Montaña, en de zilveren priester-jubilé's van de Z. E. Pater B. KRUGERS, Pastoor, van Sta Rosa, en A. KUYPERS, Rector van Scherpenheuvel.

In gezelschap van Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE en den Z. E. Pastoor SMIT, arriveerde Pastoor VAN DE PAVERT te Montaña, voorafgegaan door de feestcommisie in drie auto's. Bij de poort van de koraal der Kerk, waar een mooie eereboog was opgericht, werden Mgr. en de Herder der parochie opgewacht door een stoet van bruidjes en strooistertjes, en deden door deze voorafgegaan hun intrede in het mooi versierde kerkgebouw. Bij de plechtige H. Mis, met Pontificale assistentie, werd de jubilaris geassisteerd door den Z. E. Pastoor SMIT en den W. E. Pater MEESTERS.

Na het Evangelie sprak Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE eenige zeer waardeerende woorden tot den beminden Jubilaris en het volk.

Een zeer groot aantal geloovigen naderde tot de H. Tafel.

Van de receptie die na de H. Mis op de pastorie plaats had, werd druk gebruik gemaakt. In grooten getale kwamen de parochianen hun beminden Herder gelukwenschen. Ook was aanwezig het Bestuur van de „Cooperatie Vereeniging & Nijverheid", waarvan Pastoor van de Pavert de oprichter is.

Te Sta Rosa werd eveneens de feestvierende Herder door een stoet van bruidjes naar het Godshuis geleid; bij de plechtige H. Mis werd Pastoor KRUGERS geassisteerd door den H. E. Pater Vicaris M. VAN DEN ELSEN en den W. E. Pater HOPHUIS, terwijl de Z. E. Pater R. WAHLEN de feestpreek hield. Het koor dat op verdienstelijke wijze de Mis van Concon uitvoerde, stond onder de leiding van den W. E. Pater B. SCHIPPER. Ook hier naderde een groot aantal geloovigen ter H. Tafel. Bij de receptie, die zeer druk bezocht was, voerde onder dezelfde leiding het koor een mooie cantate uit, waarna een der zangeressen den jubileerenden Herder uit naam der parochie toesprak. Ook de mannen van den pas opgerichten Eucharistischen Bond lieten zich niet onbetuigd. In naam van allen wenschte de heer Panneflek Pastoor Krugers geluk met zijn priesterfeest, en hij beloofde dat zij steeds trouwe leden van den Eucharistischen Bond zouden zijn, omdat nu Curaçao op materieel gebied zoo sterk vooruit, de mannen des te meer hun best moeten doen den godsdienst hoog te houden. Daarna overhandigde hij den Pastoor een som gelds, die zij bijeengebracht hadden, voor de aanschaffing van een nieuw orgel.

In de keurig versierde Kapel van Scherpenheuvel deed de derde jubilaris, Pater KUYPERS, de plechtige H. Mis, geassisteerd door W. E. Paters I. VERRIET en L. VAN ROOY. Na het Evangelie hield Pater VERRIET de feestpreek.

Onder leiding van Fr. Beatus werden door een koor van jongens, versterkt met enkele Fraters, de liturgische zangen keurig uitgevoerd; terwijl op zeer verdienstelijke wijze de mis van O. RAVANELLO werd gezongen. Na de H. Mis werd de jubileerende rector gehuldigd door de Eerw. Fraters, terwijl het muziekkorps enkele mooie nummers uitvoerde.

Namens de Eerw. Fraters voerde Fr. Beatus het woord, om den jubilaris vooral te huldigen om zijn apostolischen ijver.

Des namiddags had er op het plein van St. Rosa een muziekuitvoering plaats door het korps van Scherpenheuvel, welke uitvoering door zeer veel menschen werd bijgewoond.

Alle feesten hadden in één woord een schitterend verloop.

Kantongerecht.

J. M. Petit, die in den morgen van 8 Juli j.l. op Rooi Canarie Alberto Hernandez, alias Castillo met een mes heeft gestoken met het gevolg dat deze dienzelfden dag is overleden, is door het kantongerecht veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf met openbare tewerk stelling.

Politie op Aruba.

De Heer Timp, benoemd tot leider van de politie op Aruba, is Donderdag 16 Aug. per S.S. „Maracaibo" daarheen vertrokken.

Wij wenschen hem veel succes.

Staking.

De pacifieke staking van de Venezolaansche arbeiders bij de C. P. I. M. is voorbij, terwijl die bij de Lago op Aruba in 't begin van deze week aan 't verloopen was. Aan de onder politie-toezicht gestelde Venezolaansche uitgewekenen is reeds Vrijdag verleden week medegedeeld, dat zij als politieke vluchtelingen in het Gouvernement van Curaçao niet gewenscht zijn, doch dat zij kunnen vertrekken naar het land hunner eigen keuze, wanneer zij willen. In afwachting van hun vertrek bleven zij echter onder politietoezicht staan, doch mochten zich, hetgeen altijd het geval is geweest, vrijelijk bewegen. Deze maatregel diende ten einde demonstraties pro of contra te voorkomen; want hoewel alles, zoowel op Aruba als hier rustig is, blijven de buitengewone politiemaatregelen voorloopig toch gehandhaafd, en is de Overheid op alles bereid. Dezen morgen zijn alle uitgewekenen per S.S. „Virgilio" naar Colombia vertrokken. Luitenant Berger keerde verleden week Vrijdagavond met een gedeelte van het detachement van Aruba terug. Een gedeelte bleef er achter onder commando van een sergeant-majoor. Deze week zijn ook deze teruggekeerd.

Wenschelijkheidsbegrooting.

Door de Directie van de C. P. I. M. is aan het Bestuur een verzoek gedaan, om de bewakingsdienst op haar terreinen door de politietroepen te laten geschieden.

Evenals zulks het geval in Nederlandsch-Indië met de aldaar gevestigde groote ondernemingen, zullen de gedane uitgaven door de maatschappij worden terugbetaald, aangezien het billijk geacht wordt, dat wie beveiliging verlangt, welke uitgaat boven het in de betrokken gemeenschap geldende niveau, de kosten zelf moet dragen.

Daarom stelt de Gouverneur bij een Nota van Wijziging voor, om de politietroepen met een brigade, bestaande uit 30 man, uit te breiden. Voor deze uitbreiding wordt een crediet aangevraagd van f 91.500 als verhooging op onderart. 24, en f. 3.200 als verhooging op onderart. 26 der begrooting.

Waar tegenover deze meerdere uitgaven, een ontvangst staat gelijk aan de te doene uitgaven, en de begrooting derhalve niet zal worden bezwaard, hoopt de Gouverneur, dat de Raad geen bezwaren ertegen zal maken.

Schoener „Fedalma".

Eindelijk heeft Bonaire weer een geregelde verbinding gekregen.

Van de Heeren E. & G. Martijn, agenten van de schoener „Fedalma", vernamen wij dat dit schip elke Maandag van hier naar Aruba zal vertrekken, en elke Vrijdag naar Bonaire.

De „Fedalma is speciaal ingericht voor het vervoer van eerste, tweede en derde klasse passagiers.

Zou het niet wenschelijk zijn dat 't Gouvernement een subsidie verleende, om het schip, dat uitstekend voldoet, te behouden voor den dienst en deze geregelde verbinding?

Wij wenschen de Heeren Martijn succes met de „Fedalma".

Steiger op Aruba.

Dinsdagavond is de heer Ir. van Rosse, Directeur van O. W. naar Aruba vertrokken met het oog op den aankoop van terreinen voor den bouw van een nieuwen steiger. Naar wij vernemen zijn de plannen reeds klaar.

Park Lindbergh.

Wie frisch en vrij wil wonen ga een kijkje nemen op Janwé, naar de rij keurige, nettige huizen van den heer Hendrik der Hoeven. En wat vooral een niet genoeg te waardeeren voordeel is, men heeft er een leiding van goed bruikbaar putwater, zooveel men wil.

Brand.

In den nacht van Donderdag op Vrijdag, omstreeks half twee, brak er brand uit in het Chineesch restaurant in de Wolkstraat, tegenover de bakkerij van Capriles. Alvorens de brandweer ter plaatse was, was geheel de bovenverdieping uitgebrand. De oorzaak is onbekend. Het is een nieuw huis van den heer Winkel. Naar men zegt moet de restauranthouder een aanzienlijke som van enkele duizenden gulden bij den brand verloren hebben.

Vechtpartij.

Donderdagavond kreeg een stuurman van de Hollandsche boot ruzie in Hotel Suiza met iemand, die vergezeld was door een paar vrouwen van de kleur. Een van deze trok een mes en bracht den stuurman een steek toe in den arm. De stuurman begaf zich naar het fort om zich te laten verbinden, doch zakte bij de poort ineen. Opgenomen, werd hij door den militairen dokter verbonden.

„Chepita."

Woensdag is de olietanker „Chepita", na in Amerika geheel te zijn opgekalefaterd, met een lading olie van Maracaibo, voor 't eerst hier weer aangekomen.

KABELBERICHTEN.

Verleden week heeft er een hevige orkaan gewoed op de Westkust van Florida, over een uitgestrektheid van meer dan 100 K. M. van Palmbeach tot Melbourne. De materieele schade is zeer groot, doch er zijn geen persoonlijke ongelukken voorgevallen.

Ook is er een storm gesignaleerd te Habana (Cuba) rondom de Kleine Antillen. Het centrum ervan was op kleine afstand van St. Lucia.

Volgens de opnamen van het meteorologisch observatorium was zich een cicloon aan 't vormen bij Sto Domingo, die over Haiti zou passeeren misschien tot Cuba.

Volgens de kaptein van de "Three Sisters" heeft men op Saba en St. Eustatius iets ervan gevoeld, ofschoon niet noemenswaard.

Het schip is Woensdag verleden week de haven van St. Thomas binnengeloopen, en daar gebleven tot Vrijdag.

Batavia. Het Nederlandsch-Oost-Indische eiland Palmewes is bijna geheel vernield door een uitbarsting van de vulkaan Rokatinda. Zes dorpen zijn geheel vernield door brand. Het aantal slachtoffers wordt geschat op 1000. Ook op het eiland Flores zijn drie dorpen verwoest door een zeebeving. Er zijn 10 dooden en een groot aantal gewonden. Vijf booten zijn er op de kust geworpen, de bemanning is echter gered.

Nederland.

De Maasbode-correspondent in de Poolstreken.

Rotterdam: De correspondent van de „Maasbode" die in verband met de Poolgebeurtenissen naar Spitsbergen was vertrokken en die gedurende een maand taal noch teeken liet hooren, seinde vanaf het ijsschip „Hobby": „bracht een maand door op het onbewoonde Hop-eiland alwaar ik abusievelijk ontscheept werd.

Stond op het punt om met een eigengemaakte boot naar Zuidoostland te vertrekken toen ik opgepikt werd door een visschersboot."

De sleeptocht naar Singapore.

London: In de „Times" wenscht de scheepvaart-magnaat, lord Inchape, den betrokkenen bij den sleep van de dokken naar Singapore geluk met het behaalde succes. De doorvaart door het Suez-kanaal is goed afgeloopen en blijkens ontvangen berichten heeft de scheepvaart hiervan geringen last ondervonden gedurende de stopzetting van het verkeer door het kanaal.

De sleeptocht, die 2 maanden zou duren, is 21 Juni begonnen, van de werf te Wallsend en Tyne, (Engeland). De afstand is ongeveer 8000 mijlen. Het dok werd gesleept door Nederlandsche sleepbooten.

Het is het grootste marine dok ter wereld.

Het is 855 voet lang, 75 voet breed en heeft een hefvermogen van 50.000 ton. Zestigduizend menschen kunnen in het dok staan.

(Oceaanpost 15 Aug.)

Sjef van Dongen.

Rotterdam: Door de directie van de Spitsbergen-Compagnie wordt medewerking verleent om een studiefonds bijeen te brengen voor Sjef van Dongen om de noodige kennis te verkrijgen ten behoeve van een goede Spitsbergen carrierre die thans gemist wordt. Sjef van Dongen, die tot nu toe zijn ouders heeft ondersteund alsmede zijn zuster zal ook dit niet meer behoeven te doen daar deze dan uit het fonds ondersteuning zullen ontvangen.

Haag: Minister Lambooy werd eervol ontheven als minister van Oorlog en marine en benoemd tot minister van Defensie.

(Oceaanpost 13 Aug.)

Advertentie.

De Procureur-Generaal Hoofd van Politie in Curaçao.

A. *brengt in herinnering dat hij op grond van het gestelde in art. 78 der Algemeene Politiekeur 1917 ten allen tijde bevoegd is het rijbewijs, als in dat artikel bedoeld, in te trekken van hem, die meer dan eens in de laatste twaalf maanden wegens overtredingen van een der bepalingen van genoemde Keur betreffende het rijden van motorrijtuigen onherroepelijk is veroordeeld of gevaar voor anderen heeft doen ontstaan.*

B. *brengt ter algemeene kennis dat hij zich door het groot aantal gepleegde verkeersovertredingen genoodzaakt ziet van bedoelde bevoegdheid het noodige gebruik te maken.*

Willemstad 18 Augustus 1928.
De Procureur-Generaal
M. VAN DIJK.

2—2

Moord op Obregon.

Over de wijze, waarop de moord op generaal Obregon geschiedde, wordt nader verhaald, dat generaal Obregon gezeten was tusschen señor Aaron Saenz (die zoowel in zijn kabinet als in dat van Calles minister van buitenlandsche zaken was en thans als tijdelijk president wordt gedoodverfd) en kolonel Ricaro Topete, die zijn verkiezingscampagne leidde, met vrienden aan het praten, toen een jongeman eerbiedig de tafel naderde. Hij toonde señor Saenz eenige caricaturen, die hij tijdens den lunch had gemaakt en vroeg om vergunning den gekozen president te schetsen. Señor Saenz tikte generaal Obregon op den schouder en toen deze zich vragend omdraaide, loste de jongeman vijf schoten op hem uit een revolver, dat verborgen was door den hoed, dien hij in de rechterhand hield.

Op dien afstand van slechts enkele voeten was het onmogelijk mis te schieten en alle kogels troffen generaal Obregon in de borst. Hij viel in doodsstrijd voorover. Kolonel Topete wierp zich op den moordenaar. Een oogenblik scheen het, dat hij de eenige was, die besefte wat er gebeurd was. Toen hield de muziek ineens op. Er klonken kreten van woede en verontwaardiging.

Officieel wordt medegedeeld, dat de moordenaar van Obregon door een burgerlijk rechtbank zal worden berecht.

Dienovereenkomstig heeft het districtshof van Mexico een bevel uitgevaardigd, waarbij aan de politie- en militaire autoriteiten wordt gelast, gedurende drie dagen geenerlei actie tegen den moordenaar te ondernemen. Is het misschien bang, dat men den moordenaar onderhands uit den weg zal ruimen?

De minister van Arbeid Morones, omtrent wien in de eerste verwarring was medegedeeld, dat hij door vrienden van Obregon was omgebracht, heeft er behoefte aan gevoeld, een telegram te zenden aan de New-Yorksche *Daily Herald*, waarin hij zegt, dat de Mexicaansche arbeidersorganisaties haar protest voegen bij de algemeene verontwaardiging des lands tegen de vreeselijke misdaad tegen generaal Obregon gepleegd, en dat zij vertrouwen, dat de maatregelen, waarop de president der republiek persoonlijk toezicht houdt, door de openbare autoriteiten zullen worden uitgevoerd en dat het noodzakelijke onderzoek zal leiden tot voorbeeldige bestraffing van den misdadiger.

Een oud-politieagent heeft, naar Morones nog meedeelt, in den moordenaar een der kameraden herkend van de bedrijvers van den bom-aanslag op Obregon in December van verleden jaar. Het zal wel zoo zijn.

Doet Morones zich in zijn telegram aan het New-Yorksche blad als een vriend van Obregon voor, door de stad Mexico zijn 1500 Agrariërs getrokken, die het aftreden eischten van Morones en andere leden der regeering, welke zij voor de psychologische aanleggers van den moord op Obregon houden, daar zij zich tegen zijn verkiezing als president hadden verzet.

Uit Mexico komt het volstrekt niet verbazingwekkende bericht, dat de Mexicaansche politie „sensationeele" onthullingen over de intellectueele aanstichters van den moord op Obregon aankondigt.

In dit kader past Morones' verhaal van den oud-politieagent!

De buitengewone zitting van het congres, welke een beslissing over de verkiezing van een nieuwen president moet nemen, zal 15 Augustus worden geopend. Als candidaat voor het presidentschap wordt thans Saenz genoemd. De definitieve verkiezingen zullen in Maart 1929 plaats hebben.

President Calles heeft aan den moord op Obregon een manifest gewijd en dat aan alle gezantschappen van Mexico in den vreemde getelegrafeerd, is, met verzoek het overal in de pers te doen opnemen.

Wij laten het manifest hier volgen, overtuigd dat onze lezers het insinueerende en tendentieuze karakter daarvan, dat er duimen dik op ligt, ten volle zullen weten te waardeeren.

„De ongehoorde misdaad, waardoor de gekozen president van de republiek, generaal Obregon, om het leven is gekomen, heeft de natie met gerechtvaardigden rouw vervuld en er bestaat geen eerlijk denkend wezen, waar dan ook, die haar niet met de diepste verontwaardiging afkeurt.

Mexico verliest den meest volkomen staatsman der laatste tijden en den illusteren vertegenwoordiger van een sociale beweging, waarvan de verwezenlijking het volk zooveel lijden heeft gekost en die is bestemd, de nationale ontwikkeling zoo zeer te bevorderen. Bij deze verwerpelijke gebeurtenissen acht ik het mijn plicht als chef van de executieve macht tegenover de natie mijn meest categorische afkeuring tot uitdrukking te brengen van deze lage misdaad en haar openhartig de gevoelens te kennen te geven, die in zulke onverwachte omstandigheden mijn geest bezielen en mijn houding leiden.

In de eerste plaats moet ik verklaren, dat de regeering, die ik de eer heb voor te staan, vast besloten is, al haar wilskracht te gebruiken, teneinde de wettelijke straffen toe te passen, niet alleen op den feitelijken dader van dit niet te kwalificeeren misdrijf, maar ook op hen, die zouden kunnen worden geïdentificeerd als de spiritueele leiders van deze daad, die de nationale instellingen en het crediet van de republiek zoo diep treffen; om dit te bereiken zal de regeering van de grootste activiteit blijk geven.

De misdadiger heeft reeds ten volle bekend, dat zijn funeste handeling door godsdienst-fanatisme is gemotiveerd en met de opheldering van de feiten belaste autoriteiten beschikken reeds over talrijke informaties, die deze misdaad in direct verband met de clericale actie brengen.

Zonder zich echter maar een oogenblik door het sombere systeem te laten beïnvloeden, dat tegen de instellingen in praktijk is gebracht, zal de regeering nieuwe kracht vinden en zij verkondigt aan de natie, dat de liberale beginselen van de sociale revolutionaire beweging, die sinds achttien jaar zich definitief in het volksgeweten hebben gevestigd, nooit zullen worden verzwakt, dat het een criminele, onzinnige, bedrieglijke illusie is, te denken, dat dit land zou terug kunnen keeren naar de oude tijden van duisternis en dat de edelmoedige en waardige revolutie altijd haar voortgang zal hebben, niettegenstaande de listige aanslagen en dat zij ten slotte haar einddoel, het welzijn van de groote Mexicaansche familie, zal bereiken.

In overeenstemming met deze essentieele voornemens van de sociale beweging der republiek, maak ik van deze smartelijke oogenblikken gebruik, een beroep te doen op aller standvastigheid, het vaandel der revindicaties te steunen, en ik wek ze op, zich onverstoorbaar en krachtig voor de verwerkelijking harer edele idealen te vereenigen, alle kleinzielige gevoelens te laten varen en eensgezind in geest, eendracht, samenwerking en energie en afstand doende van een bekrompen en gevaarlijk egoïsme mede te werken met vertrouwen, geestdrift en volharding tot de tot stand brenging van het grandieuze gebouw der nationale welvaart, die ons allen zoozeer aan het hart ligt.

Te midden van de moreele ontroering, die de misdaad heeft veroorzaakt, is het mij een troost te kunnen berichten, dat overal in de republiek de orde onveranderd gehandhaafd wordt en dat dit zeker ook verder zoo zal blijven; dit is het meest plechtige bewijs der algemeene afkeuring van den lagen aanslag op den gekozen mandataris; anderzijds zal de mij toevertrouwde regeering haar zelfde gedragslijn volgen: het land door ordelievendheid tot bloei te brengen, want de orde is het, die de uitoefening van de rechten der burgers waarborgt.

Zij lijden onder zulke ernstige mistoestanden en het is tijd, dat daaraan een einde komt voor de eer en het decorum van de natie.

Ten slotte wensch ik aan te kondigen dat de regeering, zooals tot heden, haar weg zal volgen binnen de normen van de Grondwet, geleid door de noodige kalmte en wilskracht."

Naar uit Rome wordt gemeld, heeft het Vaticaan verklaard, dat het de beschuldigingen van president Calles als zou de katholieke Kerk verantwoordelijk zijn voor den moord op generaal Obregon, ten sterkste tegenspreekt.

Het Vaticaan zal het proces rustig afwachten, en bij de behandeling zal duidelijk blijken, dat katholieke kringen in geen enkel opzicht aan deze misdaad hebben deelgenomen.

De opstand in Mexico.

Volgens te New York uit Laredo in Texas ontvangen berichten zijn drie regimenten in den staat Oxtato tegen de Mexicaansche regeering in opstand gekomen.

In Mexicaansche regeeringskringen bestaat ernstige ongerustheid over de houding van generaal Escobao, die geweigerd heeft op een telegram van het ministerie van oorlog en tegen een order in zijn troepen verplaatst heeft.

Generaal Escobao was vroeger bevelhebber der regeeringstroepen te Chihuahua, dat troepen van generaal Gernai onderdrukte. Het verluidt dat ook de bevolking van den staat Hidalgo in opstand is gekomen tegen den minister van arbeid, die Obregon vijandig gezind was.

Verder zouden op sommige plaatsen de Indianen die over den moord op Obregon zeer verbitterd zijn, de arbeiderswijken in enkele dorpen hebben aangevallen en een aantal arbeiders-leiders hebben gedood.

Uit Mexico wordt gemeld, dat de Mexicaansche minister van arbeid, Morones, is afgetreden.

In een proclamatie wendt de minister van oorlog, Amaro, zich tot het leger, hem te steunen bij het handhaven van de orde in het land. Hij beschuldigt de geestelijkheid van medeplichtigheid aan den moord op generaal Obregon. De behandeling van de rechtszaak van den moordenaar van generaal Obregon is reeds aangevangen.